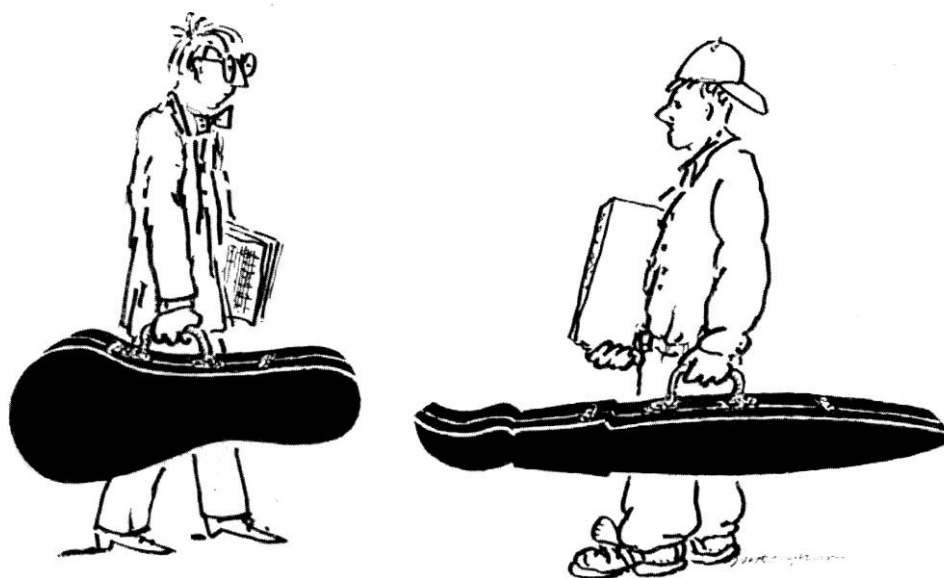

Paweł Goliszek, Paweł Kasprzak

Program nauczania przedmiotu

TECHNIKI RZEŹBIARSKIE

Liceum plastyczne

Rys. Józef Jurczyszyn

Warszawa 2016

Redakcja merytoryczna *Beata Lewińska*

Paweł Goliszek - nauczyciel rzeźby w ZPSP w Warszawie. Studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Jest aktywnym artystą i pedagogiem z ponad dwudziestoletnim stażem pracy. W pedagogice odnosi znaczące sukcesy. Jego uczniowie reprezentujący szkołę na Makroregionalnych Przeglądach z rzeźby uzyskują wysoką punktację. Wychował kilku finalistów i laureatów Ogólnopolskiego Przeglądu w dziedzinie rzeźby. Jako artysta uprawia małą formę rzeźbiarską (odlewy brązowe). Jest autorem programu nauczania rzeźby dopuszczonego w 2006r. do użytku w szkołach plastycznych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Paweł Kasprzak - nauczyciel rzeźby w ZPSP w Warszawie i w Państwowym Ognisku Artystycznym w Warszawie. Studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych. Jest aktywnym artystą i pedagogiem z ponad piętnastoletnim stażem pracy. W pedagogice odnosi znaczące sukcesy. Wśród jego uczniów byli laureaci Ogólnopolskiego Przeglądu. Na przeglądach Makroregionalnych uczniowie z jego pracowni uzyskują wysoką punktację. Jest autorem programu nauczania rzeźby dopuszczonego w 2006r. do użytku w szkołach plastycznych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
OGÓLNA KONCEPCJA PROGRAMU	5
CELE KSZTAŁCENIA	6
CELE OGÓLNE	6
CELE SZCZEGÓŁOWE	6
OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ NA KONIEC ETAPU KSZTAŁCENIA	8
WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI ORAZ WSKAZÓWKI METODYCZNE.....	9
METODY ORAZ FORMY DZIAŁAŃ	9
STOSOWANE TECHNIKI RZEŹBIARSKIE.....	11
KORELACJE MIĘDZYPRZEDMIOTOWE	12
DOSTOSOWANIE DO POTRZEB INDYWIDUALNYCH UCZNIÓW.....	13
WYMAGANIA BAZOWE	13
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA.....	14
TREŚCI KSZTAŁCENIA - MATERIAŁ NAUCZANIA I OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	17
KLASA I	17
I. MEDALIERSTWO.....	17
II. RZEŹBA W DREWNIU.....	18
III. RZEŹBA W KAMIENIU	20
IV. TECHNIKI CERAMICZNE.....	21
V. MAŁE FORMY RZEŹBIARSKIE	23
VI. MODELOWANIE W 3 D / ZBRUSH	25
KLASA II.....	26
I. MEDALIERSTWO.....	26
II. RZEŹBA W DREWNIU.....	27
III. RZEŹBA W KAMIENIU	29
IV. TECHNIKI CERAMICZNE.....	30
V. MAŁE FORMY RZEŹBIARSKIE	31
VI. MODELOWANIE 3 D/ZBRUSH.....	33
KLASA III	34
I. MEDALIERSTWO.....	34
II. RZEŹBA W DREWNIU.....	35
III. RZEŹBA W KAMIENIU	36
IV. TECHNIKI CERAMICZNE.....	37
V. MAŁE FORMY RZEŹBIARSKIE	39
III. MODELOWANIE 3D/ZBRUSH	39
KLASA IV	41
I. WSTĘPNA FAZA OPRACOWANIA PROJEKTU DYPLOMOWEGO.	41
II. KOLEJNA FAZA REALIZACJI WYBRANEGO TEMATU - CZĘŚĆ PROJEKTOWA.....	42
III. OSTATNIA FAZA REALIZACJI WYBRANEGO TEMATU - CZĘŚĆ REALIZACYJNA.....	43
IV. ARCHIWIZACJA I PREZENTACJA PRACY DYPLOMOWEJ.....	44
V. MODELOWANIE 3D/ZBRUSH.....	45
LITERATURA PRZEDMIOTU	46

WSTĘP

Program skonstruowany został w oparciu o Podstawę programową kształcenia artystycznego sformułowaną w Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. z 2017r._poz. 1793).

Program przeznaczony jest do realizacji w czteroletnim Liceum Plastycznym (IV etap edukacyjny – szkoła ponadgimnazjalna), jako główny przedmiot specjalizacji: Techniki rzeźbiarskie w ramach specjalności: Fotografia i film.

OGÓLNA KONCEPCJA PROGRAMU

Nauka techniki rzeźbiarskiej jest realizowana w ramach w ramach specjalności: formy rzeźbiarskie. Uczeń, poprzez działania praktyczne, zdobywa wiedzę i umiejętności z zakresu wybranych technik rzeźbiarskich. Dziedzina ta ma charakter interdyscyplinarny pozwalający na jej korelację ze wszystkimi przedmiotami przewidzianymi na tym etapie edukacyjnym. W praktyce oznacza to, że uczeń potrafi wykorzystać wiadomości i umiejętności zdobyte na różnych zajęciach do świadomego posługiwania się technikami rzeźbiarskimi oraz rozwijania zainteresowań artystycznych. Absolwent jest przygotowany do podjęcia pracy zawodowej oraz kształcenia na poziomie akademickim.

Program dostosowany jest do potrzeb ucznia przeciętnego. Potencjał uczniów i ich zaangażowanie sprzyjają często potrzebie poszerzenia zajęć o godziny przeznaczone ogółem na przedmioty artystyczne oraz godziny przeznaczone na pracę z uczniem zdolnym.

Program przewidziany jest do realizacji w czteroletnim liceum plastycznym, w którym techniki rzeźbiarskie nauczane są od pierwszej klasy.

Program został podzielony na dwie zasadnicze części:

- W pierwszej części zostały sformułowane cele kształcenia, omówione warunki i sposoby realizacji (w tym podstawowe metody i formy kształcenia w zakresie przedmiotu oraz wskazówki metodyczne). W tej części omówiono też wymagania i kryteria oceny w ramach przedmiotowego systemu oceniania. Dodatkowo podana została podręczna literatura przedmiotu.
- W drugiej części przedstawione zostały treści kształcenia z podziałem na: materiał nauczania oraz opis osiągnięć uczniów. Te ostatnie ułożone są w porządku, który uwzględnia najbardziej popularne taksonomie celów kształcenia dziedziny poznawczej, a przede wszystkim w porządku określonym przez podstawę programową z podziałem na: wiadomości z zakresu rzeźby, działania warsztatowe oraz interpretację natury i jej kreowanie. Dodatkowo uwzględniono ćwiczenia rozwijające wyobraźnię.

CELE KSZTAŁCENIA

CELE OGÓLNE

- Przygotowanie do statusu odbiorcy i twórcy kultury.
- Wyposażenie uczniów w wiedzę oraz umiejętności manualne i warsztatowe w zakresie rzeźby.
- Pobudzanie aktywności intelektualnej, kształtowanie postaw kreatywnych, zainteresowania i zamiłowania w tworzeniu szeroko pojmowanej kultury plastycznej.
- Rozwijanie inwencji, wyobraźni i wrażliwości plastycznej uczniów poprzez ich własną aktywność twórczą oraz poznawanie najwybitniejszych osiągnięć sztuki.
- Wyrabianie umiejętności wnikliwej i wrażliwej obserwacji natury.
- Kształtowanie umiejętności interpretowania, wartościowania oraz świadomego korzystania z szeroko pojętych zjawisk z zakresu sztuki.
- Pogłębianie zainteresowań uczniów poprzez poszukiwanie wiedzy, zdobywanie doświadczeń, działania innowacyjne i eksperymentalne.
- Stwarzanie warunków dla lepszego rozwoju oraz indywidualnego rozwoju osobowości ucznia, do integrowania wiedzy plastycznej, zdobywanej na wszystkich przedmiotach plastycznych.
- Kształtowanie wrażliwości na świat i ludzi w oparciu o ogólnoludzkie wartości moralne, etyczne i estetyczne zawarte w dziełach sztuki.
- Rozwijanie sprawności i umiejętności poprzez stosowanie uniwersalnych metod posługiwania się środkami artystycznymi i technologicznymi.
- Systematyczne ukazywanie kultury i tradycji jako podstawy ciągłości sztuki światowej i narodowej oraz czynnika ich twórczych przemian.
- Podejmowanie działań promujących uczniów aktywnych i szczególnie uzdolnionych.
- Inspirowanie uczniów do aktywności twórczej, udziału w różnych formach konfrontacji artystycznych.
- Przygotowanie ucznia do działań twórczych, realizowanych w ramach przedmiotów plastycznych.
- Stwarzanie profesjonalnych warunków do dalszego kształcenia, w szczególności na studiach plastycznych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Wyposażenie uczniów w wiedzę pozwalającą rozróżnić i definiować tradycyjne i współczesne pojęcia oraz terminy związane z wybranymi technikami rzeźbiarskimi.
- Kształtowanie umiejętności klasyfikowania formy.
- Rozróżnianie funkcji i zastosowania technik rzeźbiarskich oraz dostrzeganie związków z innymi dziedzinami sztuki i rzemiosła.
- Zdobywanie wiedzy pozwalającej orientować się w tradycyjnych i współczesnych procesach technologicznych, stosowanych w zakresie dziedziny.
- Kształcenie w zakresie rozpoznawania i charakteryzowania materiałów i surowców stosowanych w technikach rzeźbiarskich.

- Rozpoznawanie i definiowanie środków wyrazu artystycznego w rzeźbie i reliefie.
- Kształcenie umiejętności prawidłowego planowania pracy od projektu do realizacji.
- Ćwiczenie właściwego dobierania i posługiwania się materiałami, narzędziami i technologiami w zależności od specyfiki założeń projektu.
- Posługiwanie się nowymi rozwiązaniami technicznymi i technologicznymi, stosowanymi w dziedzinie rzeźby.
- Kształcenie umiejętności właściwego organizowania warsztatu pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa, a także posługiwania się narzędziami.
- Wykonywanie zadań zgodnie ze specyfiką materiałów i techniki.
- Realizowanie form rzeźbiarskich z użyciem odpowiednich technik.
- Kształcenie umiejętności dokumentowania i prezentowania efektów pracy.
- Kształtowanie myślenia kreatywnego i konsekwentnego.
- Kształcenie w zakresie właściwego dobierania środków artystycznych, a także podejmowania działań niekonwencjonalnych w zakresie wypowiedzi artystycznej.

OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ NA KONIEC ETAPU KSZTAŁCENIA

Uczeń:

- Twórczo realizuje prace z dziedziny technik rzeźbiarskich, posługując się odpowiednimi środkami wyrazu i wyrażając własną osobowość artystyczną.
- Projektuje prace z zakresu technik rzeźbiarskich, wykorzystując w praktyce wiedzę i umiejętności warsztatowe pozyskane w ramach innych, obowiązkowych przedmiotów.
- Korzysta z różnych źródeł informacji dotyczących sztuk plastycznych, szczególnie w zakresie swojej specjalizacji.
- Umiejętnie i racjonalnie organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy.
- Stosuje przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
- Stosuje w praktyce zasady techniczne i technologiczne związane z wykonywaniem zawodu plastyka w zakresie swojej specjalizacji.
- Stosuje terminy i pojęcia z zakresu sztuk plastycznych w zakresie swojej specjalizacji.
- Dokumentuje i prezentuje własne dokonania twórcze.
- Dokonuje ewaluacji własnej pracy.
- Uczestniczy w wystawach i innych wydarzeniach artystycznych.
- Podejmuje wyzwania, biorąc udział w różnych konkursach i przeglądach.
- Dokonuje chronologicznego przeglądu dzieł rzeźby, charakteryzuje twórczość wybitnych rzeźbiarzy.
- Na podstawie analizy formalnej i treściowej dokonuje świadomej oceny wartości artystycznych, estetycznych oraz technicznych dzieł sztuk rzeźbiarskich; formułuje własne sądy i opinie.
- Dbą o własny rozwój, podnosi kwalifikacje i dąży do dalszego kształcenia, zdobywając wyższe umiejętności zawodowe.
- Zna podstawowe zasady regulujące gospodarkę rynkową, w szczególności w zakresie możliwości prowadzenia własnej działalności artystycznej.
- Wymienia i rozróżnia instytucje kultury oraz przedsiębiorstwa związane ze swoim zawodem.
- Potrafi zainicjować i poprowadzić własną działalność artystyczną, a także planuje i podejmuje działania marketingowe z tym związane.

WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI ORAZ WSKAZÓWKI METODYCZNE

Rzeźba zawsze cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród uczniów szkół plastycznych, dlatego specjalizacja: formy rzeźbiarskie jest w pewnym sensie spełnieniem ich oczekiwań. Niektórzy absolwenci pragną studiować na Wydziale Rzeźby, a inni wybierają rzeźbę jako jeden z przedmiotów egzaminacyjnych na różne kierunki plastyczne.

Ze względu na politechniczny charakter przedmiotu i dużą czasochłonność wykonywanych ćwiczeń, wiele tematów będzie tylko zasygnalizowaniem problemów rzeźbiarskich i tylko niektóre z nich będą kontynuowane w kilku kolejnych latach. Z tego powodu wymagany będzie bardzo wysoki poziom wykonania każdego zadania, zarówno w ostatecznych jak i początkowych klasach.

Najważniejszym zadaniem nauczania technik rzeźbiarskich jest wykształcenie uczniów, by ich wiedza i umiejętności umożliwiały im samodzielne i twórcze stosowanie zdobytego potencjału w pracy, by mogli przejść drogę od pomysłu do realizacji, stosując zasadę autokorekty.

W realizacji programu stosowane są następujące metody: studium natury, ćwiczenia poobserwacyjne, ćwiczenia kreatywne, ćwiczenia z wyobraźni, wykłady teoretyczne, plenery i wycieczki.

Każde ćwiczenie plastyczne musi poprzedzać komentarz i wprowadzenie w zadanie. W komentarzu nauczyciel przekazuje uczniom podstawową wiedzę dotyczącą formy, treści, terminologii, techniki i technologii, a także czasu realizacji ćwiczenia.

W drugiej części programu ukazane zostały poszczególne moduły tematyczne. Realizacja programu nie wiąże się z koniecznością utrzymania kolejności realizacji modułów i zadań – pewne zagadnienia i zadania realizowane są równolegle, a decyzja odnośnie kolejności pozostaje w gestii nauczyciela. Nauczyciel może również położyć większy nacisk na realizację wybranych modułów w zależności od indywidualnych preferencji ucznia i realizować je przez kolejne lata z myślą o pracy dyplomowej danego ucznia.

METODY ORAZ FORMY DZIAŁAŃ

- Komentarz teoretyczny (mini-wykład).
Poprzedza on każde działanie plastyczne ucznia, wprowadza w nowe zagadnienia, przybliża problemy związane z formą dzieła oraz techniką i technologią wykonania, zapoznaje z podstawowymi terminami plastycznymi, technicznymi i technologicznymi, związanymi z konkretnym ćwiczeniem.
- Realizacje warsztatowe.
Stanowią one podstawową formę działań. Dzielą się na fazę wstępną – szkice rysunkowe lub w materiale rzeźbiarskim, realizacja wybranego projektu w odpowiednim materiale, wykończenie i opracowanie ostateczne dzieła. W ramach realizacji warsztatowych pojawiają się następujące formy:
 - szkice rysunkowe (ćwiczenie, w którym rysunki – projekty poprzedzają modelowanie formy przestrzennej lub reliefu),

- szkice rzeźbiarskie (ćwiczenie, w którym wstępna obserwacja formy notowana jest przestrzennie w materiale rzeźbiarskim),
- studium natury, które jest ćwiczeniem opartym na obserwacji natury,
- studium martwej natury oparte na obserwacji zestawu przedmiotów,
- ćwiczenia twórcze oparte na obserwacji natury (formy i zjawiska, zaczerpnięte z natury są twórczo przekształcane przez ucznia),
- ćwiczenia twórcze z wyobraźni (ćwiczenia, w których uczeń twórczo wykorzystuje wyobraźnię, a punktem wyjścia nie muszą być elementy z natury).

➤ Korekta indywidualna i zbiorowa.

Uczeń wykonuje zadanie pod opieką nauczyciela. W trakcie realizacji jego działania są korygowane. Korekty prowadzone są z każdym uczniem w formie indywidualnej rozmowy i polegają na dokładnym przypomnieniu problematyki konkretnego zadania oraz zastosowania zarówno indywidualnych środków wyrazu, jak i techniki wykonawczej. Wszystkie czynności realizowane w ramach korekty powinny ukierunkować ucznia do osiągnięcia optymalnych wyników końcowych, a więc realizacji założonych przez niego celów zadania oraz zainspirowania go do indywidualnych poszukiwań. Uzupełnieniem korekty indywidualnej mogą być korekty zbiorowe, które polegają na omawianiu prac uczniów na szerszym forum, np. grupy.

➤ Analiza przykładów plastycznych.

Jest ona ważną procedurą osiągania celów. Przed realizacją zadania, w trakcie lub po jego skończeniu nauczyciel pokazuje przykłady najlepszych prac uczniów oraz reprodukcje profesjonalnych twórców. Dzięki temu uczniowie są lepiej przygotowani do realizacji zadania, a także uczą się oceniać prace pod względem merytorycznym, warsztatowym i estetycznym.

➤ Prace domowe.

Ćwiczenia szkolne są dodatkowymi pracami uczniów wykonywanymi w domu, zadawanym przez nauczyciela. Dotyczy to zarówno zadań z wyobraźni jak i z natury. Stanowią one poszerzenie realizowanego zadania na lekcji lub jego powtórzenia, rozwinięcie tematu, a najczęściej jego wstępną koncepcję.

➤ Zajęcia plenerowe.

Stanowią one bardzo ważną formę realizacji celów przedmiotowych. Poza pracownią uczniowie mają okazję poznać problemy związane z przestrzenią, perspektywą (i jej rodzajami). W plenerze pojawia się nowy obszar tematyczny, pojawiają się zupełnie nowe zagadnienia, dotyczące np. kompozycji przestrzennej. Zajęcia w otwartej przestrzeni inspirują uczniów do działań twórczych. Odmianą zajęć plenerowych są warsztaty materiałowe na zadany temat, np. tzw. plener kamieniarski lub plener w drewnie.

➤ Prezentacja prac własnych.

Jedną z ważnych form działania pracowni jest przygotowywanie uczniów do prezentacji prac, począwszy od samej pracowni, następnie na forum szkoły aż do

wystaw organizowanych przez instytucje zewnętrzne. Wśród tych wystaw rozróżnia się:

- wystawy całej grupy lub klasy,
- wystawy zbiorowe kilku wybranych uczestników (np. najbardziej aktywnych i chętnych),
- wystawy indywidualne ucznia.

Udział w tego rodzaju formach prezentacji przygotowuje uczniów do uczestniczenia w różnych formach życia plastycznego i weryfikuje świadomość kreatywną.

➤ **Przeglądy prac.**

Jedną z ważnych procedur osiągnięcia celów są przeglądy wszystkich prac, wykonanych w ramach danej problematyki oraz wspólne omówienie zadań, wymiana poglądów i wspólna ocena poszczególnych prac.

➤ **Konkursy przedmiotowe i ogólnoplastyczne.**

Udział w konkursach przedmiotowych z zakresu rzeźby (szeroko rozumianej) i z zakresu specjalizacji jest bardzo ważnym elementem kształcenia i wychowania plastyka. Uczniowie powinni być zachęceni, motywowani i inspirowani do udziału w takich formach aktywności artystycznej. Dzięki uczestniczeniu w konkursach przygotowują się oni także do przeżywania sukcesów i porażek, co jest stałym elementem życia artystycznego.

➤ **Dokumentowanie własnych osiągnięć artystycznych.**

W ramach przedmiotu uczniowie powinni reprodukować i archiwizować swoje dokonania - w formie cyfrowej lub analogowej, zwłaszcza prace wykonywane na szkolny, makroregionalny i ogólnopolski przegląd. Dokumentuje się również wydarzenia artystyczne, związane z funkcjonowaniem pracowni.

STOSOWANE TECHNIKI RZEŹBIARSKIE

Rzeźba pełna (pełnoplastyczna – przedstawienie pełnoplastyczne, wolnostojące, przeznaczone do oglądania ze wszystkich stron):

- glina bez konstrukcji nośnej – metoda dodawania i odejmowania,
- glina z zastosowaniem konstrukcji nośnej – metoda dodawania i odejmowania,
- glina – modelowanie metodą ceramiczną,
- plastelina,
- gips,
- drewno,
- papier-machè,
- wosk „tracony”- metale kolorowe,
- kamień,
- techniki mieszane.

Relief (opracowanie płaszczyzny płyty łącznie z tłem - przeznaczone do oglądania wyłącznie od frontu. W zależności od stopnia wypukłości kompozycji relief dzieli się na: płaski (płaskorzeźba, płaskoryt, bas-relief), gdy kompozycja występuje niezbyt mocno przed płaszczyznę tła, wypukły (wypukłorzeźba, haut-relief), gdy kompozycja występuje bardzo wydatnie przed płaszczyznę tła, wklęsły (wklęsłorzeźba) gdy płaszczyzna tła występuje przed wykonaną w głąb kompozycję, stiacciato – rodzaj reliefu wydobytego płasko z tła i ciętego delikatnie, iż robi on wrażenie rysunku (szczególnie często stosował go Donatello):

- glina,
- plastelina,
- воск,
- drewno,
- kamień,
- papier-mache.

Formy użytkowe:

- glina ceramiczna,
- papier-mache,
- drewno,
- metal,
- techniki mieszane.

KORELACJE MIĘDZYPRZEDMIOTOWE

Wszystkie zagadnienia formalne i warsztatowe, omówione i praktykowane w ramach przedmiotu techniki rzeźbiarskie, uczeń wykorzystuje na zajęciach plastycznych i niektórych zajęciach ogólnokształcących: podstawy projektowania, rysunek i malarstwo, przedmioty modułowe, historia sztuki, specjalizacja artystyczna, język polski, historia, biologia, matematyka. Poniżej przedstawiono podstawowe zagadnienia, wspólne dla technik rzeźbiarskich i innych przedmiotów:

- Podstawy projektowania – zagadnienia dotyczące kompozycji dzieła, sposób operowania światłem, skala, iluzja przestrzeni w reliefie, rodzaje perspektyw w reliefie, inne środki ekspresji.
- Rysunek i malarstwo – zagadnienia dotyczące kompozycji dzieła, zagadnienia dotyczące światła, faktura, skalowanie.
- Historia sztuki – zagadnienia dotyczące gatunków w rzeźbie, formy dzieła (wszystkie środki ekspresji, kompozycja, sposób oddania przestrzeni), wybrane przykłady twórczości artystów, kierunki w sztuce, jako sposoby wypowiedzi artystycznej.
- Przedmioty modułowe (z zakresu modułów: fotografia i multimedia) oraz zespołowe projekty artystyczne – zagadnienia dotyczące formy dzieła (zwłaszcza kompozycja, kadrowanie), różnorodne techniki wykonawcze.
- Język polski – zagadnienia dotyczące epok i kierunków w sztuce, treść dzieła sztuki, inspiracja utworami literackimi.

- Historia – zagadnienia dotyczące umiejscowienia kierunków w sztuce w konkretnej epoce, świadomość historii niezbędna w projektowaniu dzieła nawiązującego do historii (np. medale okolicznościowe, upamiętniające ważne wydarzenia).
- Biologia – zagadnienia dotyczące anatomii, przyroda jako inspiracja działania twórczego.
- Matematyka – zagadnienia dotyczące skalowania, brył.

DOSTOSOWANIE PROGRAMU DO POTRZEB INDYWIDUALNYCH UCZNIÓW

W realizacji programu należy uwzględnić potrzeby indywidualne uczniów. Dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych – uczniów zdolnych – trzeba opracować dodatkowe zadania. Praca z uczniem zdolnym polega na rozwinięciu i pogłębieniu każdego zagadnienia poprzez większą liczbę ćwiczeń lub realizowanie zadania o wyższym poziomie trudności i w dodatkowym wymiarze czasu. Uczniom wybitnie uzdolnionym stawia się wyższe wymagania i indywidualizuje korekty. Organizuje się też indywidualne wystawy autorskie lub ekspozycje na terenie szkoły oraz poza szkołą, co ma bardzo ważne znaczenie edukacyjne i wychowawcze (motywowanie do pracy ucznia i jego kolegów, wspieranie w rozwoju).

W trakcie realizacji programu może pojawić się potrzeba czasowej rezygnacji z niektórych wymagań wobec ucznia, wynikająca z uwarunkowań medycznych bądź psychologicznych. Wówczas zalecenia są realizowane zgodnie z orzeczeniami i ustaleniami poradni psychologiczno-pedagogicznej, do której należy skierować ucznia.

WYMAGANIA BAZOWE

Warunkiem nauczania przedmiotu są podstawowe wymagania bazowe w postaci pracowni rzeźbiarskich, wyposażonych w:

- kawalety rzeźbiarskie,
- stołki dla uczniów,
- dostęp do światła naturalnego i dobre oświetlenie sztuczne,
- rolety lub żaluzje do zasłaniania okien,
- zestaw rekwizytów i przedmiotów do martwej natury i studium przedmiotu,
- dobrą wentylację,
- wodą i kanalizację (umywalka),
- narzędzia rzeźbiarskie,
- stoły warsztatowe,
- pojemnik do przechowywania gliny,
- regały do gromadzenia i przechowywania prac,
- piec ceramiczny (przynajmniej jeden w szkole).

Druga pracownia wyposażona w:

- kilka stanowisk komputerowych,
- oprogramowanie systemowe, graficzne i program do modelowania przestrzennego w 3D,

- aparat fotograficzny.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Przedmiotowy System Oceniania (PSO) wynika bezpośrednio z realizacji celów programu, a równocześnie odnosi się do Wewnętrznego Systemu Oceniania w szkole (WSO). System oceniania dotyczący przedmiotu rzeźba i jest spójny z celami oraz zadaniami szkoły. Ocenianie jest procesem gromadzenia informacji o wiedzy i umiejętnościach uczniów, wspieraniem ich szkolnej kariery i motywacji do uczenia się.

System oceniania składa się z dwóch głównych elementów:

- Ocenianie bieżące służy wspieraniu procesu uczenia się. Uwzględnia ono aspekt społeczno-wychowawczy, tzn. wkład pracy ucznia, jego możliwości intelektualne i jego rozwój. Taka forma oceniania jest sposobem uzyskiwania systematycznej informacji o szkolnych osiągnięciach uczniów, zatem ma charakter kształtujący. W przypadku oceny z przedmiotu rzeźba, oceny bieżące mają bardzo duży wpływ na ocenę śródroczną lub roczną. Uczeń, który wykonał przewidzianą programem liczbę zadań w ciągu roku – może uzyskać ocenę końcową ze średniej ocen bieżących. Natomiast brak realizacji niektórych zadań wpływa negatywnie na ocenę końcową. Ocenie bieżącej podlega:
 - praca uczniów na lekcji,
 - zadania domowe,
 - inne przejawy aktywności ucznia,
 - zainteresowanie przedmiotem,
 - systematyczność jego pracy,
 - liczba wykonanych zadań przewidywanych na dany semestr.
- Ocenianie sumujące służy weryfikacji osiągnięć dydaktycznych ucznia dotyczących danego semestru lub roku. Ocena sumująca ma charakter dydaktyczny (nie uwzględnia aspektu społeczno-wychowawczego).

Kryteria oceny zadań plastycznych:

- Zgodność z ustalonym tematem.
- Obecność wszystkich niezbędnych elementów.
- Walory artystyczne.
- Jakość techniczna wykonania.
- Terminowość wykonania.
- Indywidualność koncepcji.
- Nowatorstwo i oryginalność pracy.

Stopień dopuszczający otrzymują uczniowie, którzy:

- spełniają wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu przynajmniej w 40 %,

- podejmują niektóre zadania, ale w sposób niewystarczający,
- ich praca nie odpowiada w pełni wymaganiom,
- stosują się tylko do nielicznych uwag nauczyciela,
- w niewielkim stopniu rozwijają się plastycznie.

Stopień dostateczny otrzymują uczniowie, którzy:

- spełniają wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu przynajmniej w 51 %,
- podejmują prawie wszystkie zadania,
- w ich pracach zrealizowane są niektóre z założonych celów,
- w zasadzie stosują się do uwag nauczyciela,
- widoczne są szanse na rozwój.

Stopień dobry otrzymują uczniowie, którzy:

- spełniają wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu przynajmniej w 75 %,
- podejmują zawsze zadanie,
- stosują się do wszystkich uwag nauczyciela i potrafią z nich korzystać w sposób kreatywny,
- powierzone zadania wykonują prawie samodzielnie,
- realizacja ich zadania przebiega na dobrym poziomie,
- prawidłowo rozwiązują postawiony problem,
- poziom ich prac pozwala na pierwsze, indywidualne prezentacje w pracowni.

Stopień bardzo dobry otrzymują uczniowie, którzy:

- spełniają wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu przynajmniej w 91 %,
- zawsze podejmują zadania do wykonania,
- ich prace w pełni odpowiadają założonym celom,
- samodzielnie wykonują powierzone zadania,
- ich prace mają walory artystyczne.

Stopień celujący otrzymują uczniowie, którzy:

- spełniają wszystkie wymagania edukacyjne sformułowane dla swojego poziomu,
- samodzielnie realizują zadanie,
- ich prace w pełni odpowiadają założonym celom,
- ich prace mają szczególne walory artystyczne,
- przejawiają wyjątkową inwencję twórczą,
- ujawniają wybitne zdolności artystyczne,
- są bardzo aktywni twórczo, również poza pracownią,
- bardzo dużo pracują poza pracownią,
- aktywnie uczestniczą w ogólnopolskich przeglądach i plenerach organizowanych przez szkołę, Centrum Edukacji Artystycznej i placówki szkolnictwa artystycznego,

- osiągają wymierne sukcesy w konkursach przedmiotowych organizowanych poza szkołą, z uwzględnieniem udziału w konkursach organizowanych przez Centrum Edukacji Artystycznej i szkolnictwo artystyczne.

TREŚCI KSZTAŁCENIA - MATERIAŁ NAUCZANIA I OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

KLASA I

I. MEDALIERSTWO

Materiał nauczania:

- Technologia modelowania medalu.
- Terminy i pojęcia związane ze sztuką medalierską.
- Materiałoznawstwo w zakresie medalierstwa (gips, metale kolorowe, tworzywa sztuczne, ceramika, inne materiały).
- Studium modelu.
- Synteza natury.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Kreacja z wyobraźni.
- Typografia i liternictwo w małych formach rzeźbiarskich.
- Różne źródła inspiracji w powstawaniu medalu (historia, literatura, filozofia, historia sztuki itp.).
- Narzędzia do obróbki medalu.
- Środki wyrazu artystycznego charakterystyczne dla wykorzystywanego materiału.
- Techniki wykończania i patynowania medali.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania medalu w różnych materiałach.
- Operuje terminologią medalierską, np. negatyw, pozytyw, awers, rewers, cykl medali.
- Zna właściwości materiałów do modelowania i utrwalania medali.
- Przeprowadza proces powstawania medalu od projektu do realizacji.
- Sprawnie posługuje się określonymi technikami modelowania.
- Posługuje się określonymi technikami utrwalania medalu (gips, odlew).
- Stosuje wskazane narzędzie i technikę.
- Wykorzystuje wiedzę z zakresu liternictwa w pracach medalierskich.
- Wykonuje ryt metodą pozytywu.
- Wykonuje ryt metodą negatywu gipsowego.
- Płynnie łączy obie powyższe metody.
- Wykonuje formę negatywową z gipsu lub innych materiałów formierskich.
- Odlewa formę pozytywową.
- Wykonuje studium z natury o małym formacie.
- Odwzorowuje z natury formę.
- Dokonuje analizy i syntezy formy.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.

- Przygotowuje medal do odlania w metalu.
- Cyzeluje i patynuje medal.
- Posługuje się bezpiecznie narzędziami i urządzeniami w pracowni.
- Przygotowuje stanowisko pracy i po zakończeniu działań pozostawia je w należytym porządku.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Modelowanie w plastelinie.
- Modelowanie w glinie.
- Ryt gipsowy w pozytywie i negatywie.
- Ryt gipsowy - metoda mieszana.
- Odlew gipsowy.
- Modelowanie w masie woskowej.
- Podstawowe narzędzia do modelowania.

Przykładowe zadania:

- Pejzaż w medalu.
- Portret w medalu.
- Człowiek we wnętrzu - w medalu (awers i rewers).
- Medal okolicznościowy.
- Medal tematyczny, wykonany na zadany temat.
- Cykl medali tematycznych.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

II. RZEŹBA W DREWNI

Materiał nauczania:

- Materiałoznawstwo w zakresie drewna.
- Technologia obróbki drewna.
- Narzędzia do obróbki drewna.
- Terminy i pojęcia związane z formą dzieła rzeźbiarskiego w drewnie.
- Technologia wykończania prac rzeźbiarskich w drewnie.
- Natura jako źródło inspiracji.

- Synteza natury.
- Motywy figuralne w reliefie.
- Kreacja na temat natury.
- Formy użytkowe w drewnie.
- Kreacja z wyobraźni.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w rzeźbie drewnianej.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w rzeźbie drewnianej.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły rzeźbiarskiej.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania rzeźby w drewnie.
- Operuje terminologią związaną z materiałem i obróbką.
- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi w obróbce drewna.
- Zna właściwości różnych rodzajów drewna.
- Przygotowuje materiał rzeźbiarski do obróbki.
- Sprawnie posługuje się metodą odejmowania materiału.
- Sprawnie posługuje się określonymi technikami modelowania.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Jest świadomy możliwości i ograniczeń drewna.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i po zakończeniu działania pozostawia je w należyтым porządku.
- Kreuje formę.
- Projektuje i wykonuje drobne formy użytkowe z drewna.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji, w tym kolor (polichromia).
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Obróbka ręczna drewna.
- Obróbka mechaniczna drewna.
- Różne rodzaje drewna (np. lipa, brzoza, dąb, olcha).
- Dłuta do obróbki drewna.
- Młotek drewniany, pobijaki.
- Piły do drewna.
- Materiały ściernie do obróbki drewna.
- Imadła i ściski stolarskie.
- Stoły stolarskie.

Przykładowe zadania:

- Wariacje na temat fragmentów ciała człowieka.

- Synteza głowy człowieka w drewnie.
- Formy przestrzenne na zadany temat.
- Wariacje na temat przedmiotu.
- Synteza sylwetki zwierzęcia.
- Motywy roślinne i zwierzęce - relief.
- Motywy figuralne – relief.
- Formy użytkowe w drewnie.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

III. RZEŹBA W KAMIENIU

Materiał nauczania:

- Materiałoznawstwo kamieniarskie.
- Technologia obróbki kamienia.
- Narzędzia do obróbki kamienia.
- Terminy i pojęcia związane z formą dzieła rzeźbiarskiego w kamieniu.
- Technologia wykończania prac rzeźbiarskich w kamieniu.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Synteza natury.
- Kreacja na temat natury.
- Liternictwo w kamieniu.
- Kreacja z wyobraźni.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w rzeźbie kamiennej.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w rzeźbie kamiennej.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły rzeźbiarskiej w kamieniu.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania rzeźby w kamieniu.
- Operuje terminologią związaną z materiałem i obróbką kamienia.
- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi stosowanymi w obróbce kamienia.
- Zna właściwości różnych rodzajów kamienia.
- Przygotowuje materiał rzeźbiarski do obróbki.
- Posługuje się sprawnie metodą odcinania materiału.
- Sprawnie posługuje się określonymi technikami kucia.

- Stosuje zabezpieczenia przeciwpyłowe i środki ochrony oczu i uszu.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Jest świadomy możliwości i ograniczeń kamienia.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i po zakończeniu działań pozostawia je w należyłym porządku.
- Kreuje formę.
- Projektuje i wykonuje napisy w kamieniu.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Obróbka ręczna kamienia.
- Obróbka mechaniczna kamienia.
- Różne rodzaje kamienia (np. piaskowiec, marmur, granit, wapień).
- Dłuta do obróbki kamienia.
- Młotek kamieniarski.
- Wiertarki, szlifierki.
- Materiały ściernie do obróbki kamienia.
- Skrzynki z piaskiem.
- Kawalety.

Przykładowe zadania:

- Interpretacja głowy człowieka.
- Synteza zwierzęcia.
- Wariacja na temat fragmentów ludzkiego ciała.
- Motywy roślinne i zwierzęce – relief.
- Układy liternicze.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

IV. TECHNIKI CERAMICZNE

Materiał nauczania:

- Materiałoznawstwo ceramiczne.
- Technologia ceramiczna.

- Narzędzia stosowane w ceramice.
- Terminy i pojęcia związane z formą dzieła ceramicznego.
- Wiadomości dotyczące procesu wypalania w ceramice.
- Barwienie i szkliwienie w ceramice.
- Technologia wykańczania prac ceramicznych.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Synteza natury.
- Forma a kolor.
- Forma a funkcja.
- Forma użytkowa a rzeźba ceramiczna.
- Kreacja na temat natury.
- Kreacja z wyobraźni.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w ceramice.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w ceramice.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły formy ceramicznej.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania ceramiki.
- Operuje terminologią związaną z materiałem ceramicznym.
- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami.
- Zna właściwości różnych rodzajów glin ceramicznych.
- Rozróżnia i stosuje różne rodzaje mas ceramicznych.
- Dobiera i prawidłowo posługuje się odpowiednimi narzędziami używanymi w pracach ceramicznych.
- Stosuje technologię ceramiczną w praktyce i zna jej ograniczenia.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Odwzorowuje i kreuje formę.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu działań.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Gliny i masy ceramiczne, takie jak: szamot, glina gładka, masa lejna itp.
- Szkliwa, farby i pigmenty ceramiczne, angoby.
- Formowanie ręczne.
- Modelowanie rzeźbiarskie.
- Odcisk z formy (powielanie).
- Odlew z formy.
- Narzędzia do modelowania.

Przykładowe zadania:

- Forma użytkowa ceramiczna.
- Drobne formy figuralne.
- Głowa człowieka wykonana i utrwalana ceramicznie.
- Ornamentyka roślinna w ceramice.
- Mozaika ceramiczna.
- Synteza zwierzęcia.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia.

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

V. MAŁE FORMY RZEŹBIARSKIE

Materiał nauczania:

- Materiałoznawstwo małej formy.
- Technologia modelowania małej formy rzeźbiarskiej w plastelinie, glinie i wosku.
- Narzędzia do modelowania i obróbki.
- Przygotowanie masy woskowej.
- Formy do powielania i ich wykonanie.
- Zamiana rzeźby z innego materiału w model z masy woskowej do odlewu z metalu.
- Modelowanie w masie woskowej metodą „z ręki”.
- Czelowanie odlewów w metalu kolorowym.
- Masy formierskie, np. gips, silikon, inne.
- Patynowanie.
- Zagadnienia związane z odlewnictwem.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Synteza natury.
- Krecja na temat natury.
- Krecja z wyobraźni.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w małej formie rzeźbiarskiej.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w małej formie rzeźbiarskiej.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły rzeźbiarskiej.
- Różnego rodzaju źródła inspiracji w małej formie (historia, literatura, historia sztuki, filozofia).

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania małej formy rzeźbiarskiej w zależności od wykorzystanego materiału.
- Operuje terminologią związaną z materiałem i obróbką rzeźb.
- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi do obróbki metalu.
- Zna właściwości różnych rodzajów metali.
- Przygotowuje masę woskową do odlewu.
- Posługuje się sprawnie metodą dodawania i odejmowania materiału.
- Stosuje zabezpieczenia przeciwpyłowe oraz środki ochrony oczu i uszu.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Jest świadomy możliwości i ograniczeń technologii.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu działań.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Technologia modelowania w masie woskowej tzw. „metodą z ręki”.
- Cyzelowanie odlewów metali kolorowych i patynowanie.
- Narzędzia do modelowania w masie woskowej.
- Narzędzia do obróbki metalu.
- Kawalety.
- Stoły.

Przykładowe zadania:

- Interpretacja głowy.
- Model we wnętrzu.
- Wariacja na temat przedmiotu.
- Interpretacja dowolnego pojęcia.
- Portret zwierzęcia.
- „Upostaciowienie i uprzedmiotowienie”.
- Mitologia, jako źródło inspiracji.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.

- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.

VI. MODELOWANIE FORM PRZESTRZENNYCH Z ZASTOSOWANIEM EDYTORA GRAFIKI W 3D

Materiał nauczania.

- Wprowadzenie do edytora grafiki 3D.
- Wdrożenie do pracy z tabletem graficznym.
- Podstawowe terminy i pojęcia związane z grafiką 3D.
- Podstawowe narzędzia do rzeźbienia modelu i malowania.
- Zapoznanie z procesem rzeźbienia trójwymiarowego (workflow).
- Ćwiczenia praktyczne mające na celu utrwalenie poznanej wiedzy.
- Zapoznanie z podstawami renderowania i wizualizacji.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Zna layout edytora grafiki 3D w stopniu podstawowym.
- Posługuje się tabletem graficznym.
- Posługuje się podstawową terminologią związaną z grafiką 3D.
- Zna podstawowe narzędzia do modelowania i malowania po modelu.
- Podejmuje pierwsze próby wykonania modelu głowy.
- Potrafi wykonać prosty render.
- Samodzielnie poszukuje informacji w Internecie.
- Przestrzega zasad BHP związanych ze sprzętem komputerowym.

Przykładowe zadania:

- Tworzenie pierwszej rzeźby z zastosowaniem podstawowych narzędzi.
- Tworzenie prostych tekstur.
- Rzeźba głowy człowieka.
- Wykonanie prostego renderu.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Umiejętność wykonania zadania w wybranym programie.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

KLASA II

I. MEDALIERSTWO

Materiał nauczania:

- Technologia modelowania medalu.
- Terminy i pojęcia związane ze sztuką medalierską.
- Materiałoznawstwo w zakresie medalierstwa (gips, metale kolorowe, tworzywa sztuczne, ceramika, inne materiały).
- Studium modela.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Kreacja z wyobraźni.
- Różnego rodzaju źródła inspiracji w powstawaniu medalu (historia, literatura, filozofia, historia sztuki itp.)
- Narzędzia do obróbki medalu.
- Środki wyrazu artystycznego charakterystyczne dla wykorzystywanego materiału.
- Techniki utrwalania medali (odlew gipsowy, odlew z metalu, techniki ceramiczne.)
- Techniki wykończania i patynowania medali.
- Materiały formierskie do powielania medali.
- Wykonywanie form do powielania.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania medalu w różnych materiałach.
- Operuje terminologią medalierską np. negatyw, pozytyw, awers, rewers, cykl medali.
- Zna właściwości materiałów do modelowania i utrwalania medali.
- Przeprowadza proces powstawania medalu od projektu do realizacji.
- Sprawnie posługuje się określonymi technikami modelowania.
- Posługuje się określonymi technikami utrwalania medalu.
- Stosuje wskazane narzędzie i technikę.
- Wykonuje ryt metodą pozytywu.
- Wykonuje ryt metodą negatywu gipsowego.
- Płynnie łączy obie powyższe metody.
- Wykonuje formę negatywową z gipsu lub innych materiałów formierskich.
- Odlewa formę pozytywową.
- Wykonuje studium z natury małego formatu.
- Odwzorowuje z natury formę.
- Dokonuje analizy i syntezy formy.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Przygotowuje medal do odlania w metalu.
- Cyzeluje i patynuje medal.
- Bezpiecznie posługuje się narzędziami i urządzeniami dostępnymi w pracowni.

- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu działań.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Modelowanie w plastelinie.
- Modelowanie w glinie.
- Ryt gipsowy w pozytywie i negatywie.
- Ryt gipsowy - metoda mieszana.
- Odlew gipsowy.
- Modelowanie w masie woskowej.
- Podstawowe narzędzia do modelowania.

Przykładowe zadania:

- Człowiek we wnętrzu - medal (awers i rewers).
- Medal tematyczny na zadany temat.
- Cykl medali tematycznych.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

II. RZEŹBA W DREWNI

Materiał nauczania.

- Materiałoznawstwo drewna.
- Technologia obróbki drewna.
- Narzędzia do obróbki drewna.
- Terminy i pojęcia związane z formą dzieła rzeźbiarskiego w drewnie.
- Technologia wykończania prac rzeźbiarskich w drewnie.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Krecja na temat natury.
- Formy użytkowe w drewnie.
- Krecja z wyobraźni.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w rzeźbie drewnianej.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w rzeźbie drewnianej.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły rzeźbiarskiej.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania rzeźby w drewnie.
- Operuje terminologią związaną z materiałem i obróbką.
- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi stosowanymi do obróbki drewna.
- Zna właściwości różnych rodzajów drewna.
- Przygotowuje materiał rzeźbiarski do obróbki.
- Sprawnie posługuje się metodą odejmowania materiału.
- Sprawnie posługuje się określonymi technikami obróbki drewna.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Jest świadomy możliwości i ograniczeń drewna.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu działań.
- Kreuje formę.
- Projektuje i wykonuje drobne formy użytkowe z drewna.
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia;

- Obróbka ręczna drewna.
- Obróbka mechaniczna drewna.
- Różne rodzaje drewna (np. lipa, brzoza, dąb, olcha).
- Dłuta do obróbki drewna.
- Młotek drewniany, pobijaki.
- Piły do drewna.
- Materiały ściernie do obróbki drewna.
- Imadła i ściski stolarskie.
- Stoły stolarskie.

Przykładowe zadania:

- Wariacje na temat przedmiotu.
- Synteza sylwetki zwierzęcia.
- Formy użytkowe w drewnie.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.

- Przegląd i selekcja prac.

III. RZEŹBA W KAMIENIU

Materiał nauczania:

- Materiałoznawstwo kamieniarskie.
- Technologia obróbki kamienia.
- Narzędzia do obróbki kamienia.
- Terminy i pojęcia związane z formą dzieła rzeźbiarskiego w kamieniu.
- Technologia wykańczania prac rzeźbiarskich w kamieniu.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Kreacja na temat natury.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w rzeźbie kamiennej.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w rzeźbie kamiennej.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły rzeźbiarskiej w kamieniu.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania rzeźby w kamieniu.
- Operuje terminologią związaną z materiałem i obróbką kamienia.
- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi obróbki kamienia.
- Zna właściwości różnych rodzajów kamienia.
- Przygotowuje materiał rzeźbiarski do obróbki.
- Posługuje się metodą odejmowania materiału.
- Stosuje zabezpieczenia przeciwpyłowe i środki ochrony oczu i uszu.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Jest świadomy możliwości i ograniczeń kamienia.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu pracy.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Obróbka ręczna kamienia.
- Obróbka mechaniczna kamienia.
- Różne rodzaje kamienia (np. piaskowiec, marmur, granit, wapień).
- Dłuta do obróbki kamienia.
- Młotek kamieniarski.
- Wiertarki, szlifierki.
- Materiały ściernie do obróbki kamienia.
- Skrzynki z piaskiem.

- Kawalety.

Przykładowe zadania:

- Interpretacja głowy człowieka.
- Wariacja na temat fragmentów ludzkiego ciała.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

IV. TECHNIKI CERAMICZNE

Materiał nauczania:

- Materiałoznawstwo ceramiczne.
- Technologia ceramiczna.
- Narzędzia stosowane w ceramice.
- Terminy i pojęcia związane z formą dzieła ceramicznego.
- Wiadomości dotyczące procesu wypalania w ceramice.
- Barwienie i szkliwienie w ceramice.
- Technologia wykańczania prac ceramicznych.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Synteza natury.
- Forma a kolor.
- Forma a funkcja.
- Forma użytkowa a rzeźba ceramiczna.
- Kreacja na temat natury.
- Kreacja z wyobraźni.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w ceramice.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w ceramice.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły formy ceramicznej.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania ceramiki.
- Operuje terminologią związaną z materiałem ceramicznym.
- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami.
- Rozróżnia i stosuje różne rodzaje mas ceramicznych.

- Dobiera i prawidłowo posługuje się odpowiednimi narzędziami używanymi w pracach ceramicznych.
- Stosuje w praktyce możliwości i zna ograniczenia technologii ceramicznej.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i po zakończeniu działań pozostawia je w należyłym porządku.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Gliny i masy ceramiczne, jak: szamot, glina gładka.
- Szkliwa i angoby.
- Formowanie ręczne.
- Modelowanie rzeźbiarskie.
- Narzędzia do modelowania.

Przykładowe zadania:

- Ceramiczna forma użytkowa.
- Mozaika ceramiczna.
- Synteza zwierzęcia.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

V. MAŁE FORMY RZEŹBIARSKIE

Materiał nauczania:

- Materiałoznawstwo małej formy rzeźbiarskiej.
- Technologia modelowania małej formy rzeźbiarskiej w plastelinie, glinie i masie woskowej.
- Narzędzia do modelowania i obróbki.
- Przygotowanie masy woskowej.
- Modelowanie w masie woskowej metodą „z ręki”.
- Cyzelowanie odlewów w metalu kolorowym.
- Patynowanie.
- Zagadnienia związane z odlewnictwem.

- Natura jako źródło inspiracji.
- Synteza natury.
- Kreacja na temat natury.
- Kreacja z wyobraźni.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w małej formie rzeźbiarskiej.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w małej formie rzeźbiarskiej.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły rzeźbiarskiej.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Opisuje proces powstawania małej formy rzeźbiarskiej w zależności od wykorzystanego materiału.
- Operuje terminologią związaną z materiałem i obróbką rzeźb.
- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi do obróbki metalu.
- Zna właściwości różnych rodzajów metali.
- Przygotowuje masę woskową do odlewu.
- Posługuje się sprawnie metodą dodawania i odejmowania materiału.
- Stosuje zabezpieczenia przeciwpyłowe i środki ochrony oczu i uszu.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Jest świadomy możliwości i ograniczeń technologii.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i po zakończeniu działań pozostawia je w należyłym porządku.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Technologia modelowania w masie woskowej tzw. „metodą z ręki.
- Cyzelowanie odlewów metali kolorowych i patynowanie.
- Narzędzia do modelowania w masie woskowej.
- Narzędzia do obróbki metalu.
- Kawalety.
- Stoły.

Przykładowe zadania:

- Model we wnętrzu.
- Wariacja na temat przedmiotu.
- Interpretacja pojęcia.
- Mitologia jako źródło inspiracji.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.

VI. MODELOWANIE FORM PRZESTRZENNYCH Z ZASTOSOWANIEM EDYTORA GRAFIKI 3D

Materiał nauczania:

- Kontynuacja zagadnień związanych z programem do edycji grafiki 3D.
- Nowe możliwości tworzenia modeli w 3D.
- Przygotowanie projektu głowy postaci.
- Ćwiczenia praktyczne z zakresu modelowania w 3D na podstawie opracowanego projektu.
- Rozszerzone narzędzia do modelowania i malowania po modelu.
- Nowe terminy i pojęcia związane z grafiką 3D.
- Tworzenie tekstur/UV.
- Podstawowe zagadnienia związane z renderingiem- kontynuacja.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Zna layout programu do edycji grafiki 3D w stopniu rozszerzonym.
- Posługuje się zaawansowaną terminologią związaną z grafiką 3D.
- Potrafi tworzyć materiały referencyjne.
- Tworzy model w 3D głowy postaci przez siebie zaprojektowanej.
- Samodzielnie poszukuje informacji w Internecie.
- Przestrzega zasad BHP związanych z posługiwaniem się sprzętem komputerowym.

Przykładowe zadania:

- Tworzenie siatki (basemesh) do konstrukcji głowy (dynemesh) - kontynuacja.
- Zaawansowane tworzenie tekstur.
- Modelowanie głowy ludzkiej.
- Rendering bardziej zaawansowany (warstwy).

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Umiejętność wykonania zadania w odpowiednim programie.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

KLASA III

I. MEDALIERSTWO

Materiał nauczania:

- Technologia modelowania medalu.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Kreacja z wyobraźni.
- Typografia i liternictwo w małych formach rzeźbiarskich.
- Różnego rodzaju źródła inspiracji w powstawaniu medalu (historia, literatura, filozofia, historia sztuki itp.)
- Narzędzia do obróbki medalu.
- Środki wyrazu artystycznego charakterystyczne dla wykorzystywanego materiału.
- Techniki wykańczania i patynowania medali.
- Materiały formierskie do powielania medali.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Zna właściwości materiałów do modelowania i utrwalania medali.
- Przeprowadza proces powstawania medalu od projektu do realizacji.
- Sprawnie posługuje się określonymi technikami modelowania.
- Posługuje się określonymi technikami utrwalania medalu (gips, odlew).
- Wykorzystuje wszystkie znane techniki tworzenia medali.
- Stosuje wskazane narzędzie i technikę.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Przygotowuje medal do odlania w metalu.
- Cyzeluje i patynuje medal.
- Posługuje się bezpiecznie narzędziami i urządzeniami w pracowni.
- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu działań.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Modelowanie w plastelinie.
- Modelowanie w glinie.
- Ryt gipsowy w pozytywie i negatywie.
- Ryt gipsowy - metoda mieszana
- Odlew gipsowy.
- Modelowanie w masie woskowej.
- Podstawowe narzędzia do modelowania.

Przykładowe zadania:

- Portret w medalu.
- Medal okolicznościowy.
- Cykl medali tematycznych.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

II. RZEŹBA W DREWNI

Materiał nauczania:

- Technologia wykańczania prac rzeźbiarskich w drewnie.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Synteza natury.
- Kreacja na temat natury.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w rzeźbie drewnianej.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w rzeźbie drewnianej.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły rzeźbiarskiej.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi stosowanymi do obróbki drewna.
- Zna właściwości różnych rodzajów drewna.
- Przygotowuje materiał rzeźbiarski do obróbki.
- Posługuje się sprawnie metodą odejmowania materiału.
- Sprawnie posługuje się określonymi technikami rzeźbienia.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Jest świadomy możliwości i ograniczeń drewna.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu działań.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji w tym kolor (polichromia).
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia.

- Obróbka ręczna drewna.
- Obróbka mechaniczna drewna.
- Różne rodzaje drewna (np. lipa, brzoza, dąb, olcha).
- Dłuta do obróbki drewna.
- Młotek drewniany, pobijaki.
- Piły do drewna.
- Materiały ściernie do obróbki drewna.
- Imadła i ściski stolarskie.
- Stoły stolarskie.

Przykładowe zadania:

- Wariacje na temat fragmentów ciała ludzkiego.
- Synteza głowy człowieka w drewnie.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

III. RZEŹBA W KAMIENIU

Materiał nauczania

- Materiałoznawstwo kamieniarskie.
- Technologia obróbki kamienia.
- Narzędzia do obróbki kamienia.
- Technologia wykańczania prac rzeźbiarskich w kamieniu.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Synteza natury.
- Kreacja na temat natury.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w rzeźbie kamiennej.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w rzeźbie kamiennej.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły rzeźbiarskiej w kamieniu.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi używanymi do obróbki kamienia.

- Zna właściwości różnych rodzajów kamienia.
- Przygotowuje materiał rzeźbiarski do obróbki.
- Posługuje się sprawnie metodą odejmowania materiału.
- Sprawnie posługuje się określonymi technikami kucia.
- Stosuje zabezpieczenia przeciwpyłowe i środki ochrony oczu i uszu.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Jest świadomy możliwości i ograniczeń kamienia.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu pracy.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Obróbka ręczna kamienia.
- Obróbka mechaniczna kamienia.
- Różne rodzaje kamienia (np. piaskowiec, marmur, granit, wapień).
- Dłuta do obróbki kamienia.
- Młotek kamieniarski.
- Wiertarki, szlifierki.
- Materiały ściernie do obróbki kamienia.
- Skrzynki z piaskiem.
- Kawalety.

Przykładowe zadania:

- Synteza zwierzęcia.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

IV. TECHNIKI CERAMICZNE

Materiał nauczania:

- Technologia ceramiczna.
- Narzędzia stosowane w ceramice.

- Barwienie i szkliwienie w ceramice.
- Technologia wykańczania prac ceramicznych.
- Synteza natury.
- Forma a kolor.
- Forma a funkcja.
- Forma użytkowa i rzeźba ceramiczna.
- Kreacja na temat natury.
- Kreacja z wyobraźni.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w ceramice.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w ceramice.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły formy ceramicznej.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami.
- Zna właściwości różnych rodzajów mas ceramicznych.
- Rozróżnia i stosuje różne rodzaje mas ceramicznych.
- Dobiera i prawidłowo posługuje się odpowiednimi narzędziami używanymi w pracach ceramicznych.
- Wykorzystuje w praktyce możliwości technologii ceramicznej i zna jej ograniczenia.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Odwzorowuje i kreuje formę.
- Dokonuje syntezy formy na podstawie natury.
- Stosuje różnorodne faktury.
- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu pracy.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.
- Wypracowuje własny język artystyczny.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Gliny i masy ceramiczne, jak: szamot, glina gładka, masa lejna itp.
- Szkliwa, farby i pigmenty ceramiczne, angoby.
- Formowanie ręczne.
- Modelowanie rzeźbiarskie.
- Odcisk z formy (powielanie).
- Odlew z formy (powielania).
- Narzędzia do modelowania.

Przykładowe zadania:

- Użytkowa forma ceramiczna.
- Głowa człowieka wykonana i utrwalona ceramicznie.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

V. MAŁE FORMY RZEŹBIARSKIE

Materiał nauczania.

- Technologia modelowania małej formy rzeźbiarskiej w plastelinie, glinie i wosku.
- Narzędzia do modelowania i obróbki.
- Formy do powielania i ich wykonanie.
- Modelowanie w masie woskowej metodą „z ręki”.
- Cyzelowanie odlewów w metalu kolorowym.
- Masy formierskie np. gips, silikon, inne.
- Patynowanie.
- Natura jako źródło inspiracji.
- Synteza natury.
- Kreacja z wyobraźni.
- Środki wyrazu artystycznego stosowane w małej formie rzeźbiarskiej.
- Różnicowanie materii.
- Kompozycja, konstrukcja, ciężar i struktura w małej formie rzeźbiarskiej.
- Statyka a dynamika w komponowaniu bryły rzeźbiarskiej.
- Różnego rodzaju źródła inspiracji w małej formie (historia, literatura, historia sztuki, filozofia).

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Bezpiecznie i zgodnie z przeznaczeniem posługuje się narzędziami ręcznymi i mechanicznymi do obróbki metalu.
- Zna właściwości różnych rodzajów metali.
- Zamienia rzeźby z innego materiału w model z masy woskowej do odlewu z metalu.
- Przygotowuje masę woskową do odlewu.
- Posługuje się sprawnie metodą dodawania i odejmowania materiału.
- Stosuje różne formy do powielania.
- Stosuje zabezpieczenia przeciwpyłowe i środki ochrony oczu i uszu.
- Prawidłowo przechowuje i zabezpiecza prace.
- Jest świadomy możliwości i ograniczeń technologii.
- Stosuje różnorodne faktury.

- Przygotowuje stanowisko pracy i pozostawia je w należyтым porządku po zakończeniu działań.
- Kreuje formę.
- Stosuje różne rodzaje środków ekspresji.
- Wypracowuje własny język artystyczny.
- Samodzielnie przeprowadza proces twórczy od pomysłu do realizacji.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Technologia modelowania w masie woskowej tzw. „metoda z ręki”
- Czelowanie odlewów metali kolorowych i patynowanie..
- Narzędzia do modelowania w masie woskowej.
- Narzędzia do obróbki metalu.
- Formy do powielania.
- Kawalety.
- Stoły.

Przykładowe zadania:

- Interpretacja głowy.
- Forma rzeźbiarska inspirowana literaturą.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.

III. MODELOWANIE FORM PRZESTRZENNYCH Z ZASTOSOWANIEM EDYTORA GRAFIKI 3D

Materiał nauczania:

- Kontynuacja zagadnień związanych z programem do edycji grafiki 3D - dodatkowe funkcje.
- Elementy projektowania postaci.
- Tworzenie modeli wieloelementowych na podstawie własnego projektu postaci.
- Ćwiczenia praktyczne z zakresu modelowania wieloelementowego w 3D.
- Nowe terminy i pojęcia związane z grafiką 3D.
- Tworzenie tekstur - kontynuacja.
- Ćwiczenia praktyczne w zakresie modelowania postaci i jej pozowania.
- Rozszerzone funkcje programu związane z renderingiem.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Postępuje się terminologią związaną z grafiką 3D w stopniu biegłym i zaawansowanym.
- Projektuje postać.
- Tworzy pozy modela; renderuje.
- Tworzy wieloelementowy model postaci w 3D zgodnie ze standardami ogólnie przyjętego procesu tworzenia (workflow).
- Samodzielnie poszukuje informacji w Internecie.
- Przestrzega zasad BHP związanych z posługiwaniem się sprzętem komputerowym.

Przykładowe zadania:

- Tworzenie wieloelementowego modelu postaci w 3D na podstawie własnego projektu.
- Tworzenie postaci.
- Tworzenie UV.
- Tworzenie tekstur.
- Zaawansowany rendering.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Umiejętność wykonania zadania w odpowiednim programie.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

KLASA IV

I. WSTĘPNA FAZA OPRACOWANIA PROJEKTU DYPLOMOWEGO

Materiał nauczania:

- Prezentacja dorobku twórczego z całego cyklu kształcenia w klasach 1-3, z wykorzystaniem technik tradycyjnych i nowoczesnych.
- Prezentacja tematu pracy dyplomowej z uwzględnieniem wybranej techniki zakresu opracowania.
- Twórcze poszukiwania niekonwencjonalnych rozwiązań (materiał, technologia, idea).

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Archiwizuje własne dokonania twórcze.
- Dobiera odpowiednie środki przekazu do prezentacji własnych prac.

- Potrafi prezentować swój dorobek publicznie (klasa).
- Świadomie definiuje temat i wybiera odpowiedni sposób realizacji zadania.
- Omawia nowoczesne technologie, materiały i środki wyrazu.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Fotografia
- Prezentacja multimedialna.
- Szkic rysunkowy.
- Szkic przestrzenny w dowolnej technice.
- Plansza prezentacyjna.
- Wystąpienie publiczne.

Przykładowe zadania:

- Prezentacja własnego dorobku.
- Wstępne projekty pracy dyplomowej.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracy dyplomowej.
- Korekta indywidualna.

II. KOLEJNA FAZA REALIZACJI WYBRANEGO TEMATU - CZĘŚĆ PROJEKTOWA

Materiał nauczania:

- Przełożenie inspiracji i zebranych doświadczeń na projekt realizacyjny z poszanowaniem praw autorskich.
- Opracowanie i ostateczne zdefiniowanie projektu.
- Wybór technologii i materiałów do realizacji zadania.
- Fazy realizacji zadania.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Zna i przestrzega zasady prawa autorskiego.
- Analizuje zebrane doświadczenia i wdraża je do projektu.
- Opracowuje ostateczną formę projektu do realizacji.
- Dobiera materiały i technologie wykonania formy przestrzennej.
- Dzieli złożony projekt na etapy realizacji.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Szkic rysunkowy.
- Szkic przestrzenny w dowolnej technice.
- Konsultacja i korekta.

Przykładowe zadania:

- Projekty rysunkowe realizowanej koncepcji.
- Projekty przestrzenne realizowanej koncepcji.
- Próby materiałowe i technologiczne.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracy dyplomowej.
- Korekta indywidualna.

III. OSTATNIA FAZA REALIZACJI WYBRANEGO TEMATU - CZĘŚĆ REALIZACYJNA

Materiał nauczania:

- Zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń i narzędzi przy realizacji zadania.
- Realizacja projektu w wybranym materiale z zastosowaniem określonych technologii.
- Narzędzia , urządzenia i oprogramowanie odpowiednie do wybranej technologii.
- Archiwizowanie etapów realizacji zadania.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Przestrzega zasad BHP obowiązujących w pracowni rzeźbiarskiej i komputerowej.
- Właściwie posługuje się wybraną technologią z zastosowaniem odpowiedniego materiału.
- Używa odpowiednich narzędzi , urządzeń i oprogramowania do realizacji zadania w wybranej technologii.
- Systematycznie archiwizuje etapy realizacji pracy dyplomowej.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Wybrane techniki i technologie poznane w cyklu kształcenia.

Przykładowe zadania:

- Realizacja zadania z podziałem na fazy wykonania.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia.

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracy dyplomowej.
- Korekta indywidualna.

IV. ARCHIWIZACJA I PREZENTACJA PRACY DYPLOMOWEJ

Materiał nauczania:

- Urządzenia i technologie do dokumentowania i archiwizowania prac rzeźbiarskich.
- Sposoby dokumentowania i archiwizowania dokonań twórczych.
- Sposoby prezentowania form rzeźbiarskich.
- Strategia wystąpień publicznych.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Właściwie posługuje się urządzeniami i technologiami do dokumentowania i archiwizowania prac rzeźbiarskich.
- Dobiera sposoby dokumentowania i archiwizowania dokonań twórczych.
- Dobiera sposoby prezentowania form rzeźbiarskich.
- Opracowuje scenariusz i materiały do prezentacji i obrony pracy dyplomowej.

Stosowane techniki i narzędzia:

- Wybrane techniki i technologie poznane w cyklu kształcenia.

Przykładowe zadania:

- Realizacja dokumentacji, archiwizacji oraz prezentacji pracy dyplomowej.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Wypowiedź ucznia.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracy dyplomowej.
- Korekta indywidualna.
- Obrona pracy dyplomowej.

V. MODELOWANIE FORM PRZESTRZENNYCH Z ZASTOSOWANIEM EDYTORA GRAFIKI 3D

Materiał nauczania:

- Zaawansowane funkcje programu do edycji grafiki 3D.
- Podstawy postprodukcji w edytorze grafiki rastrowej oraz użycie wybranego programu do procesu tekstuowania.
- Terminy i pojęcia związane z modelowaniem nieorganicznym.
- Ćwiczenia praktyczne z zakresu modelowania nieorganicznego.
- Tworzenie UV i tekstur dla modelu nieorganicznego.
- Rozszerzone funkcje programu związane z renderingiem.

Opis osiągnięć ucznia:

Uczeń

- Posługuje się terminologią związaną z grafiką 3D w tym z modelowaniem nieorganicznym.
- Tworzy modele nieorganiczne 3D zgodnie z standardami ogólnie przyjętego procesu tworzenia (workflow).
- Samodzielnie poszukuje informacji w Internecie.
- Przestrzega zasad BHP związanych ze sprzętem komputerowym.

Przykładowe zadania:

- Zaprojektowanie i wymodelowanie pojazdu.
- Tworzenie tekstur przy użyciu edytora grafiki rastrowej.
- Rendering zaawansowany oraz postprodukcja w edytorze grafiki rastrowej.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- Umiejętność wykonania zadania w odpowiednim programie.
- Umiejętność zastosowania pojęć i terminów w zadaniach plastycznych.
- Obserwacja progresu w pracach.
- Korekta indywidualna.
- Korekta zbiorowa.
- Przegląd i selekcja prac.

LITERATURA PRZEDMIOTU

Książki:

1. Bammes Gottfrid - *Anatomia człowieka. Przewodnik dla artystów*, Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 1995
2. Bammes Gottfrid - *Anatomia zwierząt. Przewodnik dla artystów*, Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 1995
3. Barcsay Jenő - *Anatomia dla artysty*, ZNiO, Wrocław 1988
4. Bernaciński Stefan - *Liternictwo*, WSiP, Warszawa 1990
5. Bogucki Janusz - *Sztuka Polski Ludowej*, Wyd. Artystyczne i Filmowe, Warszawa 1983
6. Chavarria Joaquim - *Wielka księga ceramiki*, Galaktyka, Łódź 1996
7. Hohensee-Ciszewska Helena - *Podstawy wiedzy o sztukach plastycznych*, WSiP, Warszawa 1982
8. Hohensee-Ciszewska Helena - *ABC wiedzy o plastyce*, WSiP, Warszawa 1988
9. Kotula Andrzej, Krakowski Piotr - *Rzeźba współczesna*, Wyd. Artystyczne i Filmowe Warszawa 1980
10. Popek Stanisław - *Analiza psychologiczna twórczości plastycznej dzieci i młodzieży*, WSiP, Warszawa 1978
11. Rada Piotr - *Techniki ceramiki artystycznej*, Wyd. Artystyczne i Filmowe, Warszawa 1993
12. Simblet Sarah - *Anatomia dla artystów*, Arkady Warszawa 2003
13. *Słownik Terminologiczny Sztuk Pięknych*, PWN, Warszawa 1996
14. Szubert Piotr - *Rzeźba Polska XIX – XX w.*, Semper, Warszawa 1990

Czasopisma i wydawnictwa ciągłe:

1. „Plastyka i wychowanie” - WSiP Warszawa.
2. Roczniki Rzeźby Polskiej: t I : 1986, t II : 1987, t III :1988 Obiekt, t IV : 1989 Pomnik, t V : 1990-91 Archeologia i twórczość, t.VI: 1992-93 Ciało i sztuczność, t. VII: 1994-95 Sztuka instalacji, t.VII: Figura - Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.